

РЕШЕНИЕ

№ 11603

гр. София, 24.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в
публично заседание на 29.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разгледа дело номер **10965** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 64а, ал. 1 и ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ), вр. с чл. 166, ал. 1 и 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) във вр. с чл.226 от АПК.

Образувано е след отменително решение на ВАС № 9884/16.10.2025г постановено по адм.дело № 6748/2025г по описа на същия съд.

С цитираното решение ,касационната инстанция е приела , че неправилно първоинстанционния съд е преценил наличието на процесуални нарушения и е отменил оспорения пред него адм.акт-Решение № РД-02-14-1604 от 03.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. (ОПРР), за установяване на публично вземане по АДБФП в размер на 123 181,82 лв., във връзка с договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма "Региони в растеж 2014 г. - 2020 г." АДБФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 11 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите В., М. и П.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН).

Върнал е делото за ново разглеждане,с указание съдът да се произнесе по материалната законосъобразност на акта,както и да разпредели отговорността за разноски вкл. за касационната инстанция.

Жалбоподателя МОН се представлява от ДЕ Й. Й. , който не сочи нови доказателства и поддържа искането си за отмяна на оспореното решение от 03.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия

орган (УО) на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. (ОПРР), за установяване на публично вземане по АДФФП в размер на 123 181,82 лв., във връзка с договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма "Региони в растеж 2014 г. - 2020 г." АДФФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 11 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите В., М. и П.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН). Претендентът се разноси.

Ответника не се представлява, но с молба от 16.01.2026г е изразено становище по същество от гл.юрисконсулт С. Д., за законосъобразност на оспореното решение. Конкретизира, че към момента на постановяване на оспореното решение одобрените за плащане средства към бенефициера по АДФФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09 надвишават верифицираните разходи с 1410667,30лв, поради което правилно било установено публично вземане в размер на 123181,82лв. Счита, че оспорването на решението за верифициране на разходите по искане за окончателно плащане по Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (АДФФП) №BG16 RFOP001-3.002-0007-C08 от 17.01.2017 г не е от значение за законосъобразността на решението за установяване на ПДВ. Евентуалния благоприятен за жалбоподателя изход от това оспорване би дало основание на последния да предяви искане за отмяна на влязло в сила решение. Претендирът се юриконсулско възнаграждение.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Не се спори между страните, че Министерството на образованието и науката /МОН/ е бенефициент на безвъзмездна финансова помощ по административен договор за безвъзмездна финансова помощ /АДФФП/ № BG16RFOP001-3.002-0007-C01/17.01.2017 г., по проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 11 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите В., М. и П.“.

Не се спори също така, че процесното решение № РД-02-14-1604 от 03.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. (ОПРР), за установяване на публично вземане по горепосочения АДФФП в размер на 123 181,82 лв., е издадено преди да е налице влязъл в сила административен акт за верификация и плащане на сумата 946658.01 по искане за окончателно плащане по договора, доколкото този акт е бил обжалван по надлежния ред.

На 12.01.2024 г. чрез ИСУН 2020 е подадено искане за окончателно плащане по АДФФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09 на МОН, придружено от окончателен технически и финансов отчет.

При преглед на окончателно искане за плащане по административен договор за безвъзмездна финансова помощ (АДФФП) № BG16RFOP001-3.002-0007-C09, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 11 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите В., М. и П.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН) е установено, че общо верифицираните разходи по договора (7 560 333,71 лв.) са по-малко от одобрените за плащане суми по искания за плащания (7 702 001,01 лв.) с 141 667,30 лв. т.е сумата в размер на 141 667,30 лв. е надплатена сума по АДФФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09. Към момента на издаване на процесния акт бил налице неусвоен, разпределен лимит по десетразрядния код на бенефициента в СЕБРА по искане за авансово плащане № 2 / 14.01.2019г в размер на сумата 18485.48лв, който е отнет на основание чл.43 ал.3 от Наредба № Н-3 от 22 май 2018 г. за определяне на правилата за

плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество (Наредба № Н-3 от 22 май 2018 г.)

В резултат на това сумата на установеното публично задължение в хипотезата на чл.35 ал.1 т.2 и ал.3 от Наредба № Н-3 от 22 май 2018 г е в размер на 123181.82лв ,който надплатен разход следва да се възстанови доброволно след влизане в сила на настоящия акт , с който е установено вземането.

При новото разглеждане на делото от настоящия състав , както беше посочено по-горе не са представени нови доказателства и не са направени доказателствени искания ,поради което съдът съобразява доказателствата събрани в хода на съдебното производство по адм.дело № 9652/2024г на АССГ ,вкл. административната преписка.

При анализ на събраните доказателства ,съдът намира че оспореният акт е издаден от компетентен орган , в изискуемата форма и без да са допуснати съществени процесуални нарушения ,водещи до неговата нищожност или незаконосъобразност на процесуално основание.

По отношение на материалната законосъобразност на акта ,съдът намира че изложените фактически установявания са съответни и правилно отнесени към чл. 35, ал. 1, т. 2 от Наредба № Н-3/22.05.2018 г. за определяне на правилата за плащания, верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество (Наредба № Н-3/22.05.2018 г.).

Правилата за възстановяване на суми по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество са регламентирани с цитираната Наредба № Н-3/2018 г.

Процесното РУПДВ е издадено за възстановяване на надплатени суми, получени при авансово плащане по административен договор. Правилно УО е пристъпил към издаване на акт за установяване на публично държавно вземане по реда на чл. 166, ал. 2 от ДОПК. Т. е изискването на чл. 35, ал. 3 от Наредба № Н-3/2018 г., съгласно който в случаите по ал. 1, т. 2 управляващият орган отчита вземане въз основа на акт за установяване на публично вземане, издаден във връзка с чл. 62 от Закона за публичните финанси по реда на чл. 166, ал. 2 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Определен е и редът, по който следва да бъде издаден актът по възстановяване на сумата. Съгласно чл. 166, ал. 2, изр. 1 от ДОПК, ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в Административнопроцесуалния кодекс.

Оспорваният в настоящото производство акт, представлява акт за събиране на публични държавни вземания, определени като такива с разпоредбата на чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК. Съгласно нея: публични са държавните вземания за недължимо платени и надплатени суми, както и за неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от средства на Европейския съюз, включително свързаното с тях национално съфинансиране, които възникват въз основа на административен акт, включително финансови корекции, надплатен аванс, надхвърлени процентни ограничения, превишени позиции по бюджета на проекта, кръстосано финансиране, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз. Налага се извода, че законодателят има изискване задълженията да са възникнали въз основа на административен акт.

В случая ,както беше посочено по-горе оспорения пред настоящата инстанция адм.акт е издаден преди влизане в сила на решението за отказ за верификация по искане за окончателно плащане №

4 , но съобразно мотивите на касационната инстанция ,които съгласно нормата на чл.224 от АПК са задължителни при по-нататъшното разглеждане на делото,действието ех тunc на отмяната на отказа за верификация не засяга законосъобразността на АУПВ, тъй като не засяга сумата на общо верифицираните разходи. Като декларативен индивидуален административен акт АУПВ създава ликвидност на публичното вземане и затова не е необходимо установяването му по основание и размер с друг акт.

Стабилизирането на отказа за верифициране на разходи от ръководителя на УО не е елемент от фактическия състав, пораждащ правомощието му да установи като публично вземане надплатеното, когато недължимото плащане е за разходи, които не са верифицирани впоследствие. С аргумент от чл. 64, ал. 4 във вр. с ал. 3 (ред., ДВ, бр. 52 от 2020 г.) ЗУСЕФСУ във вр. с чл. 27, ал. 2 ЗУСЕФСУ оспорването на отказа за верификация не спира изпълнението на акта за верификация. Съпоставката на общо верифицираните разходи с извършените авансови и междинни плащания за определяне на размера на окончателното плащане се основава на правилото на чл. 9, ал. 2 от Наредба № Н-3 от 22.05.2018 г. и се извършва към момента на издаване на АУПВ за възстановяване на надплатените суми (чл. 142, ал. 1 АПК). След изпращането на преписката на администрацията за ново произнасяне по ИОП повторното извършване на проверката по чл. 19, ал. 3 от Наредба № Н-3 не изключва, а предполага верифицирането на разходите, и възможната дължимост на окончателно плащане, включително за сумите по АУПВ.

Предвид това довода на жалбоподателя ,че надплатеното публично задължение , определено за възстановяване с процесното Решение № РД-02-14-1604 от 03.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. не е установено по основание и размер е неоснователен.

С оглед указанията на ВАС ,че при новото разглеждане на делото следва да се изложат мотиви относно формата на акта,то настоящия състав счита че оспореният административен акт съдържа мотиви,които в достатъчна степен формират властническото волеизявление на ответника .

В процесното Решение за установяване на публично държавна вземане , като фактическо основание за издаване на акта е посочено, че при преглед на окончателно искане за плащане по административен договор за безвъзмездна финансова помощ BG16RFOP001-3.002-0007-C09, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 11 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите В., М. и П.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН) е установено, че общо верифицираните разходи по договора (7 560 333,71 лв.) са по-малко от одобрените за плащане суми по искания за плащания (7 702 001,01 лв.) с 141 667,30 лв. т.е сумата в размер на 141 667,30 лв. е надплатена сума по АДФФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09. Към момента на издаване на процесния акт бил налице неусвоен ,разпределен лимит по десетразрядния код на бенефициента в СЕБРА по искане за авансово плащане № 2 / 14.01.2019г в размер на сумата 18485.48лв ,който е отнет на основание чл.43 ал.3 от Наредба № Н-3 от 22 май 2018 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество (Наредба № Н-3 от 22 май 2018 г.) т.е 141 667,30 лв. - 18485.48лв = 123181.82лв

Процесното РУПДВ съдържа и правни основания за издаването му, като е посочено, че се издава на основание чл. 35, ал. 1, т. 2 и ал. 3 от Наредба № Н-3 от 22.05.2018 г. за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и

отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество /наричана по-нататък Наредбата/, във връзка с чл. 62 ЗПФ по реда на чл. 166, ал. 2 ДОПК.

Изложените мотиви в РУПДВ дават възможност на оспорващия да разбере каква е действителната воля на административния орган и да организира защитата си. В случая, видно от съдържанието на оспорения акт, РУО на ОПРР се е мотивирал подробно и аргументирано, като възприетото от същия от фактическа страна е съответно на материалните норми, посочени като правно основание за издаване на акта.

Безспорно по своята правна същност оспорваното решение представлява акт за установяване на публично държавно вземане, издаден след проведена процедура по верификация на разходи във връзка с искане за окончателно плащане ,издаден при наличие на законово основание за това.

Предвид изложеното съдът счита ,че жалбата на МОН срещу Решение № РД-02-14-1604 от 03.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. (ОПРР), за установяване на публично вземане по АДФФП в размер на 123 181,82 лв., във връзка с договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма "Региони в растеж 2014 г. - 2020 г." АДФФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 11 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите В., М. и П.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН) следва да се отхвърли като неоснователна и недоказана.

При този изход на делото и предвид указанията на ВАС по отношение на разноските ,жалбоподателя ще следва да заплати на ответника по 500евро-юрисконсулско възнаграждение за всяка съдебна инстанция или общо 1000 евро.

Така мотивиран, Административен съд София-град, III-то отделение, втори състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на МОН срещу Решение № РД-02-14-1604 от 03.09.2024 г. на ръководителя на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма "Региони в растеж" 2014-2020 г. (ОПРР), за установяване на публично вземане по АДФФП в размер на 123 181,82 лв., във връзка с договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма "Региони в растеж 2014 г. - 2020 г." АДФФП № BG16RFOP001-3.002-0007-C09, проект „Обновяване и модернизация на регионалната образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на 11 държавни професионални гимназии в системата на МОН в областите В., М. и П.“ с бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН)

ОСЪЖДА Министерство на образованието и науката да заплати на Министерство на регионалното развитие и благоустройството разноски в размер на 1 000евро за двете съдебни инстанции / АССГ и ВАС/

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от получаването му пред Върховен административен съд.

СЪДИЯ: